خراسان روزنامه صبح ایران
پنج‌شنبه ۲۰ خرداد ۱۳۹۵ . ۳ رمضان ۱۴۳۷ . شماره ۱۹۲۷۵

فرخ‌نژاد- به حوزه آبخیزداری خراسان جنوبی سال گذشته از سوی سازمان مدیریت بحران اعتبار اختصاص نیافت. مدیر کل مدیریت بحران استانداری خراسان جنوبی گفت: در ۴ سال گذشته از سوی این مدیریت اعتبارات به حوزه آبخیزداری این استان اختصاص یافت اما سال گذشته در این زمینه اعتباری نیامد. مهندس «میرجلیلی» افزود: سال گذشته ۸۵ درصد اعتبارات مدیریت بحران تخصیص یافت که به صورت مستمر در اختیار وزارتخانه‌های مربوط قرار گرفت.

حوزه آبخیزداری خراسان جنوبی سال گذشته اعتبار نداشت

آبخیزداری خراسان جنوبی غرق در محدودیت های اعتباری

هاجر فرخ‌نژاد- در گذشته از آن به عنوان خشکه چینی و یا در اصطلاح محلی «سنگ آجی» یاد می شد اما در دهه های اخیر به آن آبخوان و آبخیزداری می گویند یعنی علم و هنر مدیریت منابع موجود در حوزه آبخیز به منظور بهره برداری بهینه از منابع با هدف توسعه پایدار است.

آبخیزداری یکی از مهم‌ترین راهکارهای علمی و عملی برای مقابله با سیل و خشکسالی است پس باید در خراسان جنوبی که حدود دو دهه است با خشکسالی دست و پنجه نرم می کند آبخیزداری و آبخوان داری بیش از پیش برای تقویت سفره های زیر زمینی آب به ویژه قنات ها مورد توجه قرار گیرد.

حوزه های آبخیز خراسان جنوبی در تقسیم بندی بزرگ حوزه های ایران جزو حوزه های آبخیز کویر لوت، کویر مرکزی، حوزه شرقی و هامون است. بر همین اساس عرصه های قابل فعالیت و نیازمند برای انجام طرح های جامع آبخیزداری حدود ۷ میلیون و ۳۱۴ هزار و ۴۵۴ هکتار و معادل ۷۶/۶ درصد مساحت استان است که شامل عملیات و طرح های آبخیزداری و حوزه های سدها، مرزی، داخلی، شهری و پخش سیلاب است.

در زمینه اهمیت توجه به حوزه آبخیزداری و آبخوان داری با مهندس «علیرضا نصرآبادی» معاون آبخیزداری اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی که حدود ۱۲ سال است به صورت مستمر در این حوزه فعالیت دارد گفت و گو کردیم او همان ابتدا از این که به این حوزه در استان و کشور توجه نمی شود گلایه می کند و می گوید: در بازه زمانی که خراسان جنوبی مستقل شد لازم بود متولیان امر در دستگاه های اجرایی مرتبط به این تصمیم عملی برسند که باید سازه های آبخیزداری در اولویت باشد اما متاسفانه در عمل به این نتیجه نرسیده اند و در جلساتی هم که برگزار می شود به جرأت می توان گفت که کمترین نامی از آبخیزداری برده می شود و فقط مسئولان گزارش های تخریب ناشی از سیل را اعلام می کنند؛ این که چه اقدامی برای جبران خسارت شده و یا این که اعتبار نداریم تا خسارت وارد شده را جبران کنیم. در حالی که جاده‌ای که بر اثر سیل تخریب شده و تا عصر آن روز هم مرمت و باز سازی می شود چه تضمینی وجود دارد که بعد از بازسازی دوباره با سیلی دیگر به همان حالت اول برنگردد.

یا برای قناتی که سیل در آن افتاده و تخریب شده کلی هزینه می شود تا مرمت و بهسازی شود اما هیچ تضمینی نیست که در سیلاب بعدی تخریب نشود. در حالی که با اجرای پروژه های آبخیزداری می توانیم این تضمین را بدهیم که از شدت خسارت سیل کاسته شده و نگران این مخاطره طبیعی نباشیم و حتی به این پدیده به عنوان یک فرصت نگاه کنیم. اگر هم اکنون نگران وقوع پدیده هایی مانند سیل و زلزله هستیم برای این است که سیاست گذاری ها و برنامه ریزی های انجام شده در سطوح مختلف از کلان گرفته تا محلی غلط بوده است.»

وی می افزاید: از مجموع ۱۵ میلیون و ۴۰ هزار هکتار وسعت استان ۷/۵ میلیون هکتار، حوزه های آبخیز موثر استان را شامل می شود یعنی نیمی از خراسان جنوبی را حوزه های آبخیز تشکیل می دهد که در ۱۰ سال بعد از تقسیم استان تنها در ۳۳۰ هزار هکتار توانستیم پروژه اجرا کنیم و مجموع اعتباری هم که از سرفصل های مختلف به این موضوع اختصاص یافته است از سال ۸۳ تا ۹۳، از ۴۴ میلیارد تومان بیشتر نمی شود و فاصله بسیار طولانی داریم تا بتوانیم نیاز واقعی استان و حداقل های مورد نیاز را رفع کنیم.

به گفته وی در سفرهای استانی هیئت دولت هم که اتفاق می افتد به جرات می توان گفت که بیشترین میزان مکاتبات و درخواست ها از طرف مردم اجرای عملیات آبخیزداری است اما وقت حضور سران مملکتی در استان یا در گفتمان های آن ها در رسانه ها از این که موضوع آبخیزداری دارای اهمیت است سخن به میان می آید ولی در عمل هیچ اتفاقی نمی افتد.

■ آبخیزداری فراموش شده در سفرهای دولت

به عنوان مثال در سفر سال گذشته هیئت دولت به خراسان جنوبی دکتر «روحانی» در جمع مردم مرکز استان بر لزوم مدیریت آبخیزداری در خراسان جنوبی تاکید کرد اما در مصوبه های هیئت دولت نه تنها کوچک‌ترین توجهی به این موضوع نشد، حتی یک ریال هم برای بخش آبخیزداری مصوب نشد.

در تقسیم بندی های اعتباری در سطح کلان کشور هم همین مشکل را داریم به طوری که می توان گفت بودجه های بخش آبخیزداری مشابه بخش آب در وزارت نیرو نیست و تفاوت و فاصله از زمین تا آسمان است این در حالی است که تأثیر و عملکرد طرح های آبخیزداری قابل قیاس نیست.

علاوه بر این تجربه نشان داده است هزینه هایی که در طرح های آبخیزداری می شود نسبت به بازخورد آن به لحاظ جغرافیایی و جمعیت زیر پوشش از طرح های آبی به لحاظ اثری که در بهبود کیفی و کمی منابع زیرزمینی دارد به هیچ وجه قابل مقایسه با طرح های بزرگ که با هزینه های گزاف انجام می شود نیست و این را هم به لحاظ کارشناسی و هم از نظر عدد و رقم به آن واقفند اما متاسفانه این روند تصمیم گیری در توزیع اعتبارات همچنان ادامه دارد.

به عنوان مثال سرجمع اعتبارات آبخیزداری کشور از منابع مختلف هر سال از ۱۴۰ میلیارد تومان بیشتر نمی شود در حالی که یک سازه وزارت نیرو چند هزار میلیارد تومان اعتبار می گیرد و از طرف دیگر باید این را هم در نظر داشت که نگاه جهانی و بین المللی معطوف به آبخیزداری است.

■ *ذخیره سازی سالانه

وی معتقد است در آن سطحی که عملیات آبخیزداری انجام شود حتی یک قطره باران از بین نمی رود به طوری که در هر هکتار عملیات آبخیزداری بین ۳۵۰ تا ۵۰۰ متر مکعب نزولات جوی و روان آب ذخیره و مورد بهره برداری قرار می گیرد که در بدبینانه ترین حالت این رقم در خراسان جنوبی ۱۰۰ متر مکعب در هر هکتار است و با این حساب چیزی حدود ۱۷ تا ۲۰ میلیون متر مکعب در حوزه هایی که عملیات آبخیزداری اجرایی شده جمع آوری که این رقم هر سال هم تکرار می شود. به گفته وی تا زمانی هم که سازه در منطقه وجود دارد عملکرد آن ادامه می یابد و وقتی سازه رسوب گرفت یعنی تراز شیب منطقه به حد طبیعی و تعادل رسیده و دیگر فرسایش را در آن جا به حداقل می رسانیم که با همان رسوبی که پشت سازه جمع شده یک مخزنی می شود برای نگهداشت آب، نفوذ تدریجی آب در زمین و جلوگیری از هدر رفت سیلاب؛ بنابراین روند ذخیره سازی و بهره برداری از نزولات هر سال انجام می شود.

البته هزینه ای که در طول ۱۰ سال برای حوزه های آبخیزداری در استان صرف شده ۴۴ میلیارد تومان بوده است و این را اگر با هزینه ای که برای یک سد که چند میلیارد تومان برای آن هزینه شده مقایسه کنیم می بینیم در سال می تواند حدود ۷ میلیون متر مکعب کنترل سیلاب و ذخیره سازی داشته باشد.

این حرف به این معنی نیست که نباید سازه بزرگ داشته باشیم بلکه این نوع سازه ها باید در نقاط محدودی ایجاد شود اما بیشترین تمرکز باید روی همین طرح های آبخیزداری کوچک باشد چون هزینه های کمتری هم دارد. به علاوه عرصه جغرافیایی وسیع و جمعیت بیشتری را هم پوشش می دهد. یک مثال ساده حوزه سد رزه شهرستان درمیان است. سدی که در نقطه صفر مرزی احداث شده ابتدا لازم است جمعیت در این نقطه مستقر شود و زمین های مرتعی موجود در این منطقه تغییر کاربری داده، خط لوله و دیگر زیرساخت ها برای جمعیتی که می خواهند ساکن شوند فراهم شود. یعنی باید هزینه های گزافی شود تا تعدادی بتوانند از این آب استفاده کنند اما اگر همین هزینه در حوزه های آبخیزداری درمیان و قهستان انجام می شد می توانستیم جمعیت زیادی را پوشش داده و سفرهای دشت اسدیه را هم تغذیه کنیم. اگر این کار انجام می شد افرادی که در این مناطق به خاطر کم آبی و خشکی قنات ها در حال مهاجرت هستند ماندگار می شدند.

بقیه طرح های آبخیزداری در کشور و استان هم همین وضعیت را دارند و باید هم نگاه ها و هم سیاست گذاری ها در توزیع و تخصیص اعتبارات اصلاح شود. وی می گوید: پدیده هایی چون سیل و خشکسالی در شبکه طبیعت اتفاق می افتد که گاهی از حد طبیعی خود فراتر رفته و آثار آن جنبه تخریبی پیدا می کند که آن هم به عملکرد خودمان در طبیعت بر می گردد.

وی خاطرنشان می کند: سیل در خراسان جنوبی از نگاه آبخیزداری به عنوان تهدید نگاه نمی شود بلکه در این حوزه از آن به عنوان فرصت یاد می کنیم هر چند در این استان خشکسالی حاکم است اما در کنار آن خداوند پدیده سیلاب را قرار داده تا بتوانیم از آن درست استفاده و آن را مدیریت کنیم.

بالاخره الگوی جهانی گرم شدن کره زمین و تغییراتی که در رژیم بارندگی براثر آن ایجاد شده بر می گردد به عملکرد انسان ها در زمینه صنعتی شدن و دخل و تصرف بیش از حد در محیط زیست که آن هم منجر به شدت و حدتی شده است بنابراین اگر نگاهمان را به طبیعت عوض کنیم به طور قطع برنامه ریزی ها و مدیریت مان تغییر خواهد کرد.

به گفته وی خشکسالی موضوعی نیست که تازگی داشته باشد در گذشته و حدود یک قرن قبل هم این اتفاق افتاده که گذشتگان به خوبی با آن کنار آمده و آموخته اند که با طبیعت سازگاری پیدا کنند. خراسان جنوبی به دلیل موقعیت جغرافیایی در منطقه خشک قرار گرفته و باید مردم آن با شرایط سازگاری پیدا کنند و آنچه را در اختیار دارند مدیریت کرده و درست مورد استفاده قرار دهند چه منابع آب، زیرزمینی، زیر سطحی و یا سطحی است. اگر این منابع درست و منطقی مدیریت شود برای خودمان باقی خواهد ماند زیرا اگر به منابع موجود آسیبی وارد نشود نسل های آینده هم می توانند از آن استفاده کنند.

■ *بارندگی پایین از متوسط کشوری

اهمیت و ضرورت این موضوع هم بنابر نظر وی به این بر می گردد که به لحاظ وضعیت اقلیمی از جنبه بارش هم که بخواهیم حساب کنیم میزان بارندگی در خراسان جنوبی از متوسط کشوری هم پایین تر است. متوسط جهانی بارندگی ۷۵۰ تا ۸۰۰ میلی متر است این در حالی است که متوسط کشوری ۲۵۰ میلی متر یا کمتر است باز خراسان جنوبی حدود ۱۵۰ میلی متر بوده که با توجه به استمرار خشکسالی ها به حدود ۱۳۴ میلی متر رسیده است که این خودش مهم و قابل توجه است. از جنبه دیگر نحوه بارش هم موثر است زیرا در این استان بارندگی های بلند مدت و آرام نداریم که به راحتی در زمین نفوذ کند و بیشتر شاهد باران های سیل آسا هستیم که در این شرایط خشکسالی به کرات شاهد سیلاب های مخرب در نقاط مختلف استان هستیم. در کنار بحث خشکسالی در تک تک شهرستان ها مشکل سیلاب و شدید شدن روان آب را داریم.

به علاوه در فصول بهار، تابستان و پاییز بارندگی صفر یا بسیار کم است و اگر هم بارندگی اتفاق می افتد در اواخر زمستان و بهار است که تا حدودی هم نیاز آبی کمتر است. اما همه عوامل را که در بخش بارندگی در نظر می گیریم به این نتیجه می رسیم که در بخش آبخیزداری آنچه ضرورت دارد این است که بتوانیم روان آب را در بارندگی های کم اما شدید و سیل آسا با اجرای سازه های آبخیزداری مدیریت و بهره برداری کنیم.

وی ادامه می دهد: از جنبه دیگر هم اگر بخواهیم حساب کنیم نحوه پردازش جغرافیایی و سیستم میکرو اقلیم هایی است که در استان داریم زیرا در اصل خراسان جنوبی یک استان کویری و بیابانی است اما می بینیم که تمرکز حدود ۵۰ درصد جمعیت این استان در روستاهاست که حدود ۶۰ درصد منابع آبی خراسان جنوبی را به خود اختصاص می دهند.

علاوه بر این حدود ۶ هزار رشته قنات در این استان داریم که با توجه به شرایط اقلیمی حاکم بر خراسان جنوبی بیشتر آن ها در کوهستان ها و حوزه آبخیز پخش شده اند که این منابع آبی هم در زمینه سازگاری با اقلیم منطقه است یعنی سیستم قنات یک دانش بومی است که گذشتگان برای استفاده از جریان های زیر سطحی وزیر قشری حفر می کردند و این جریان های زیر قشری به طور مستقیم ربط دارد به این که چه میزان سیل در این آبراهه جاری شود و چه میزان از سیلاب را بتوانیم کنترل کنیم که مدت زمان ماندگاری و نفوذ آن در داخل جریان های زیر سطحی و سفره های زیر زمینی بیشتر شود تا شاهد افزایش و تداوم آبدهی قنات ها باشیم که این هم میسر نیست مگر با اجرای سازه های آبخیزداری. اگر بخواهیم با توجه به کم آبی های موجود سازگاری قنات ها را بیشتر و آب دهی آن را با تنش های خشکسالی افزایش دهیم تنها راه این است که سازه های آبخیزداری را در بالادست قنات ها آن هم در سطح گسترده و به تعداد زیاد اجرا کنیم.

در کنار این موضوع با توجه به اهمیت سازه ها و پروژه های آبخیزداری ضروری است تا کارشناسان و دستگاه های متولی سمت و سوی خود را از سازه ها و طرح های بزرگ مانند سدسازی به سمت سازه های آبخیزداری سوق دهند زیرا بیش از یک دهه است که سدسازی در سطح بین الملل و کشورهای توسعه یافته منسوخ شده و حتی به دنبال این هستند که سدهای ایجاد شده را هم تخریب کنند. علاوه بر این سازمان های بین المللی و کشورهای توسعه یافته به دنبال این هستند تا به جای احداث سازه ای بزرگ در داخل حوزه های آبریز کار کنند زیرا اجرای سازه های کوچک با هزینه کمتر، پراکنش بیشتر جغرافیایی و زیر پوشش بردن جمعیت بیشتر امکان پذیر است اما وقتی سد احداث شود این طور نیست که بتواند جمعیت زیادی را پوشش دهد و به طور حتم نیاز مندیم در پایین دست آن سیستم های انتقال آب را اجرا کنیم و یا در بیشتر نقاط چون جمعیتی ساکن نیست باید به دنبال این باشیم که حتی جمعیت هم در آنجا مستقر کنیم.

حتی سدهای بزرگی زده شده که حالا به هر دلیلی چون مطالعات درستی روی آن انجام نشده دچار مشکل شده است هر چند هزینه های گزافی صرف احداث آن شده اما هم اکنون باید چند برابر این هزینه شود تا مشکل سد برطرف شود که نمونه آن هم سد گتوند است. بر این اساس لازم و شایسته است تا برنامه ریزان در سطوح ملی، منطقه ای و محلی به موضوع آبخیزداری واقع بینانه تر نگاه کنند. همچنین باید در این موضوع نگاه ما به کنترل پدیده های طبیعی مانند سیل و خشکسالی نگاه سازگاری و پیشگیرانه باشد نه مدیریت بحران و در واقع در این زمینه به مدیریت ریسک بیشتر توجه کنیم تا مدیریت بحران. وی می افزاید: باید کاری کنیم که اگر پدیده طبیعی رخ دهد کمتر آسیب را به محیط اطراف خود وارد کند. اگر برنامه ریزی ها و مدیریت ها درست باشد به جای این که نگران وقوع سیل در استان باشیم باید منتظر این اتفاق باشیم. به گفته وی با توجه به عملکردی که بیشتر پروژه های آبخیزداری در خراسان جنوبی در سال های اخیر داشته است با توجه به وقوع سیلاب های شدید به عنوان مثال در نهبندان در تمام عرصه هایی که کار آبخیزداری انجام شده بیش از ۹۰ درصد سیلاب ها را مهار و کنترل کرده و مورد استفاده و بهره برداری قرار دهیم. هر کجا که کار آبخیزداری انجام نشده بود شاهد خسارات هنگفت به بخش های مختلف به لحاظ مالی و مسائل دیگر مانند تخریب جاده، زمین های کشاورزی و دام به کرات بوده ایم. به گفته وی در ۳۰۰ بند خاکی، ۶۰۰ سازه تور سنگی و به همین اندازه سازه های سنگی ملاتی و سیمانی در استان اجرا شده که در همین سازه ها با وجود خشکسالی های حاکم بین ۸ تا ۲۴ میلیون متر مکعب آب ذخیره سازی می شود.

همچنین حداقل بین ۶۰۰ تا ۹۰۰ میلیون متر مکعب و به طور متوسط ۷۰۰ میلیون متر مکعب روان آب به عناوین مختلف به سمت کویر رفته یا از مرز ها خارج می شوند.

گفت و گو

پروژه احیای اراضی جنگلی تخریب یافته سرایان تمدید شد

قاسمی - موفقیت پروژه بین المللی احیای اراضی جنگلی تخریب یافته سرایان باعث تمدید آن شد. مدیر اجرایی پروژه بین المللی احیای اراضی جنگلی تخریب یافته سرایان با بیان این مطلب به خراسان افزود: باتوجه به موفق بودن این پروژه با نظر ارزیاب به مدت ۲ سال دیگر تمدید شد. این پروژه سال ۹۰ و به مدت ۵ سال شروع شده و برای تمدید آن رایزنی می شود.

مهندس «یوسفی» احیای اراضی تخریب یافته سرایان را پروژه ای بین المللی معرفی کرد که با مشارکت جمهوری اسلامی ایران و فائو اجرا می شود و بیشتر اعتبار اجرای آن به میزان ۷۵ درصد ملی است و ۲۵ درصد باقی مانده بین المللی است که تامین اعتبار به عهده «جف» و اجرا با سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری است. وی گفت: این پروژه ۴۰۰ هزار هکتار وسعت دارد که ۱۵۰ هزار هکتار آن در خراسان جنوبی و بقیه آن در کرمان اجرا می شود و در پایلوت اولیه آن در استان ۵۱ هزار و ۲۳۰ هکتار از اراضی جنگلی تخریب شده سرایان انجام می شود.

این پروژه بنا به توضیح وی در ۳ روستای بسطاق، دوست آباد و زنگویی انجام می شود و حضور زنان در سه قلعه بیشتر از دیگر مناطق است در پروژه یاد شده طرح جامع مدیریت آبخیزداری، نهال کاری، مدیریت هرز آب، احداث بادشکن، نهالکاری و... بیشتر در زمینه کشاورزی و اجرای الگوهای کشت جایگزین انجام شده است. این پروژه مشابه ترسیب کربن با هدف توانمندسازی جوامع محلی و در راستای حفظ و احیای محیط زیست و منابع طبیعی اجرا می شود که به گفته یوسفی به مدل ۵ سرمایه معروف بوده و علاوه بر هدف یاد شده سرمایه های اقتصادی، اجتماعی، فیزیکی و انسانی نیز در آن مورد توجه است.

وی تاکید کرد: برای حفظ منابع طبیعی، باید ۴ مرحله دیگر نیز اجرا می شد به این منظور با آگاهی بخشی به مردم کمیته های روستایی و صندوق های خرد اعتباری شکل گرفت. در مراحل بعدی، نیاز سنجی از روستاییان، مشورت و نظر سنجی وسپس برنامه های اصلی برای احیای منابع طبیعی و جلوگیری از تخریب مراتع با اقداماتی نظیر نهال کاری، آبخیزداری، کشت جایگزین سنتی و... عملیاتی شد. به گفته وی در بحث اقتصادی و اجتماعی، مهاجرت روستاییان کاهش یافته و بر اساس تحقیقات دانشگاهی در تهران، معیشت مردم، با انجام اقدامات یاد شده بهبود یافته است. او مدیریت یکپارچه روستایی را تنها راه موفقیت آن ها ذکر کرد که در این پروژه با عنوان انسجام سازمانی روستایی از آن یاد می شود و به جرئت می توان گفت در هیچ نقطه کشور به جز محدوده اجرای پروژه عملی نشده است.

یوسفی توضیح داد: در ساخت پل، روستاییان بیش از ۷۵ نفر روز به رایگان همکاری کردند و در کف سازی روستا هم ۱۴۵ نفر همکاری کردند این مشارکت ناشی از این است که مردم خود را در اجرای پروژه شریک می دانند و برای حفظ و پایداری آن در مراحل بعد نیز همکاری می کنند.

■ * ایستگاه پایش فرسایش بادی در سه قلعه

مدیر اجرایی پروژه بین المللی احیای اراضی جنگلی تخریب یافته سرایان در ادامه سخنانش از راه اندازی اولین ایستگاه پایش فرسایش بادی در زمین های کشاورزی سه قلعه خبر داد و گفت: این تجهیزات در اراضی کشاورزی نصب شده و مشخص می کند فرسایش بادی چه آثاری روی این نقاط دارد در این پروژه دلایل پایین آمدن تولید و سپس راهکارهای برخورد با فرسایش را هم ارائه می کند.

مهندس «یوسفی» توضیح داد: مشاور این پروژه عضو هیئت علمی دانشگاه یزد است که در مناقصه هم انتخاب شده و کار طراحی و ساخت دستگاه های مورد نیاز را هم برعهده دارد در این پروژه دو ایستگاه شاهد و کنترلی راه اندازی شده است.

وی ادامه داد: در ایستگاه شاهد، کشاورز به همان شکل سنتی کشاورزی می کند اما در ایستگاه کنترلی، با نظارت و به شکل نوین کشاورزی می کند تا عوامل موثر در کاهش فرسایش بادی، تشدید آن و همچنین الگوهای کاهش خسارت شناسایی شود. وی به شروع پروژه اشاره کرد که هم اکنون منتظر اولین رخداد فرسایش بادی (توفان، باد) است.

خبر

مدیر کل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی:

برداشت «وشا» ممنوع شد

قاسمی - برداشت گونه دارویی "وشا" از مراتع خراسان جنوبی ممنوع شد. مدیر کل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی این مطلب را گفت و توضیح داد: باتوجه به این که برداشت این گونه مرتعی به یک صورت سال در میان است و از طرف دیگر تداوم خشکسالی تولید این محصول را کاهش داده است امسال اجازه برداشت "وشا" از مراتع استان داده نمی شود. مهندس شریفی افزود: "وشا" از گونه های مرتعی قابل برداشت در خراسان جنوبی است که بهره برداری آن توجیه اقتصادی دارد و عمده رویشگاه های آن در منطقه قطار گز و افضل آباد بیرجند است البته در منطقه مزار سید علی نهبندان، محمد آباد علم قاین و بخش هایی از سربیشه نیز این محصول دیده شده است هر چند به دلیل شدت خشکسالی سال قبل این محصول در سربیشه از بین رفت. وی با اشاره به برداشت ۹ تن "وشا" در سال گذشته بهره برداری از این گونه مرتعی را به صورت سال در میان ذکر کرد که امسال بوته های "وشا" در حالت استراحت به سر می برد و برداشت آن مجاز نیست. وی قیمت هر کیلو وشا را ۸۰ هزار تومان برای خرید از بهره بردار ذکر کرد و ادامه داد: این محصول در فراورده های دارویی، چسب های خاص، عطر، صابون و... کاربرد دارد. به گفته وی اشتغال زایی برداشت "وشا" بر اساس طرح تهیه شده برای هر منطقه محاسبه می شود اما به طور متوسط سالانه ۵۸ هزار نفر روز به بهره برداری و احیای این محصول مشغول هستند. وی ادامه داد: گونه های دارویی متنوعی در استان تولید می شود "وشا" و آنغوزه از عمده ترین آن هاست که برداشت آن ها از نظر اقتصادی به صرفه است و بیشترین رویشگاه آنغوزه در طبس و بشرویه است اما در دیگر مناطق استان از جمله قاین، فردوس، نهبندان و همچنین خوسف و زیرکوه نیز این محصول مشاهده، بهره برداری یا طرحی برای آن ها تهیه شده است. بنا به آمار وی، سطح برداشت آنغوزه در استان حدود ۱۰۰ هزار هکتار است که در صورت بارندگی مناسب ۶۰ تن محصول بهره برداری می شود اما امسال با کاهش بارندگی ها احتمال برداشت فقط ۱۹ تن آنغوزه وجود دارد. وی تصریح کرد: سطح قابل برداشت آنغوزه در استان بین ۶۰۰ تا ۷۰۰ هزار هکتار است که برای آن ها طرح تهیه شده و در این مناطق بهره بردار بذرپاشی انجام می دهد. به گفته وی در این عرصه ها احیا به دو شکل کپه کاری و بذرپاشی انجام می شود برای امسال هم هزار هکتار کپه کاری پیش بینی شده است.

برداشت آنغوزه ۳ مرحله دارد اولین مرحله نشانه گذاری گیاه در اردیبهشت است کول گذاری، برداشت و تیغ زنی در مراحل بعدی است و بهره برداری در مرداد و شهریور به پایان می رسد. وی تاکید کرد: در مناطقی مانند طبس و بشرویه بهره برداری آنغوزه پس از کشاورزی و حتی قبل از آن اولویت اشتغال و درآمدزایی مردم است و بیشتر از دامداری توجیه اقتصادی دارد.

مطالب سلامت
۴ صفحه‌ای
راهبر روز در ضمیمه
بخوانید
زندگی سلامت
ZENDEGI-SALAM
ضمیمه هفتگی روزنامه خراسان

انگلیسی بیراد
38412262
38410698
فقط ۱ ترم
به آموزش ما اعتماد کنید
۹۵۰۴۶۴۳۰/م

کالج زبان ماهان
جذب مدرس زبان انگلیسی
برای شعب بلوار سجاد
واحد بزرگسالان، نبش بزرگمهر جنوبی ۲۲
تلفن: ۳۷۶۲۴۱۴۶
واحد کودک و نوجوان، حامد شمالی ۱ پلاک ۲۵
تلفن: ۳۶۰۴۷۳۱۵
۹۵۰۸۲۹۰۵/ب

صافات
تاسیس ۱۳۷۷
عرضه کننده محصولات نفیس مذهبی
انواع: محصولات قرآنی ویژه ماه رمضان
انواع: قلم‌های هوشمند و دستگاههای قرآنی
قرآن های نفیس و معطر- قاب و جا قرآنی
انگشتر (فیروزه، دُر، عقیق و...) و سی دی
تابلو، تندیس، قاب اسماء و حرمین مذهبی
حتما از محصولات ما دیدن فرمایید (ساعت ۹ تا ۱۹)
مشهد / چهارراه شهدا / نبش بهجت ۴
شرح در صفحه نیازمندی های فرهنگی
۹۴۲۲۲۲۸۷/ب

هتل بزرگ مشهد طرقبه
به مناسبت حلول ماه مبارک رمضان
افتخار این را دارد تا در سالن‌های مجلل
با ظرفیت ۲۰۰۰ نفر و بهره‌گیری از پارکینگ
اختصاصی پذیرای شما مهمانان گرامی باشد.
تلفن مدیریت تشریفات ۳۴۲۲۲۰۰۹
۹۵۰۷۸۴۲۶/م

ثبت نام تابستان
کیفیت و بازدهی با اساتید مجرب در شعب مختلف شروع ۲۴ و ۲۵ خرداد
مرکز تخصصی و تفکیکی ویژه کودکان و نوجوانان:
(۴-۶ سال) (۷-۱۲ سال) (۱۳-۱۷ سال)
آماده همکاری با آموزشگاه‌ها، خانواده‌ها و سازمان‌ها ● جذب استاد با TTC مدرس Longman
دبیرستان‌های مستقل کودکان، نوجوانان و بزرگسالان
پارکس (تحول نو در آموزش زبان خارجی) (اعطای نمایندگی فعال)
مرکز گسترده آموزش زبان خارجی
parax-ac.ir
۹۵۰۸۰۰۰/د
بزرگسالان سجاد ۳۷۶۸۲۰۵۳ | کودکان سجاد ۳۷۶۱۲۰۸۵ | کودکان و نوجوانان صارمی ۳۸۹۰۲۰۶۸ | بزرگسالان وکیل آباد ۳۶۰۳۹۸۶۸ | IELTS،TOEFL ۳۷۶۷۴۰۳۷ | اطلاعات بیشتر ۳۷۶۴۶۶۲۰
PARAX فشرده و آخر هفته IELTS TOEFL مکالمه (ترجمه) گروهی، خصوصی مشاور مرکز رایگان و تخصصی

قابل توجه داوطلبان دختر و پسر متقاضی رشته علوم ورزشی
در دوره کاردانی به کارشناسی ناپیوسته سال ۱۳۹۵
جهت کسب اطلاعات تا مورخ ۹۵/۰۳/۲۳ به سایت دانشگاه مراجعه نمایید.
www.imamreza.ac.ir
روابط عمومی دانشگاه بین المللی امام رضا علیه السلام
۹۵۰۸۴۷۳۳/آ

جدول شماره ۶۵۷۲

طراح جدول: مجید شادروح

افقی

۱- برچسب - جاندار تک سلولی - ستاره شناس - پاپوش ۲- پارچه تبلیغاتی - پوشش بیگانه - رخام - خواب ۳- عنصری غیرفلزی از گروه هالوژن ها - توشه - از درختان سوزنی برگ - جدا - نام کوچک نویسنده جوجه اردک زشت ۴- نصیب و بهره - دفعه - سخت - واحد شمارش قاشق و چنگال - رویش ۵- عمق - پایتخت اتریش - تنگه استراتژیک - سرحد - برآمدگی لاستیک ۶- ماه پرتابی - خورشید - جان - زنبیل ۷- کافی - فرمان - هریک از دو جسم بادامی شکل کوچک که از بافت لنفی تشکیل شده و در دو طرف حلق قرار دارد - شکننده - شتر بی کوهان ۸- نرم - کلمه تنبیه - جابجایی - دره باردار - نقره ۹- نَفَس - بدهی - افسار - ملافه - درون ۱۰- کمک - از شهرهای لرستان - پناه - دریاچه حمام ۱۱- وزش باد - سالک - رئیس - سختی و مرارت

عمودی:

۱- ترکیب چند فلز - شهرداری سابق ۲- پیرامون - جیوه ۳- تیر پیکاندار - خواری - متقلب ۴- گنج - از ادات پرسش - شبهه ۵- خاک - گله ۶- نوبت بازی - گیرنده امواج ۷- دربست کارخانه - جراحت - خنجر ۸- اسباب منزل - مورچه - لوس ۹- هجوم - ضیافت - وی ۱۰- سونش - سپید مو ۱۱- صومعه - جزیره خلیج فارس ۱۲- تکرار حرف - دشت - از حواس پنجگانه ۱۳- پرستار بیگانه - ستبر - تیره ۱۴- خشکی - مخفی - جنس خشن ۱۵- آداب - شب گذشته ۱۶- بیم - نمناک ۱۷- ابزار نجاری - زیرک - چینه دیوار گلی ۱۸- جاری - منگال - آخرین توان ۱۹- هنر هفتم - اشتیاق ۲۰- مرکز کهگیلویه و بویر احمد - ودیعه
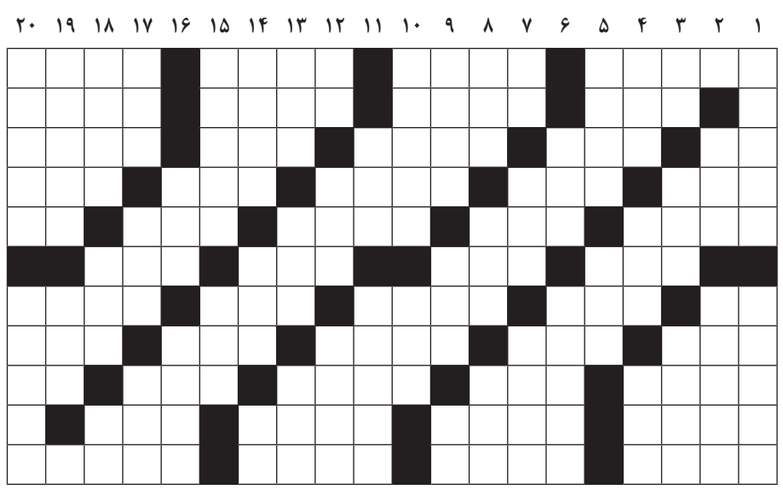
حل جدول شماره ۶۵۷۱